

Ministerie van Volkshuisvesting en
Ruimtelijke Ordening

Toegankelijkheid

"Van regels naar echte impact"

Ministerie van Volkshuisvesting en
Ruimtelijke Ordening

Stel je eens voor...

Wat is toegankelijkheid?

- Toegankelijkheid = dat iedereen een gebouw of ruimte gelijkwaardig, veilig en zelfstandig kan gebruiken.
- Niet alleen voor mensen met een beperking, maar ook voor ouderen, tijdelijke beperkingen (gebroken been), etc.
- Toegankelijkheid = fundamenteel mensenrecht

Maatschappelijke opgave

- 2 miljoen mensen in Nederland hebben een beperking
- Vergrijzing → grotere groep gebruikers die afhankelijk is van toegankelijke gebouwen.
- Kortom: niet alleen kwestie van inclusie en rechtvaardigheid maar ook van praktische noodzaak!

Internationale verplichtingen

- VN verdrag Handicap: verplicht landen om toegankelijkheid te verbeteren
 - In 2016 geratificeerd door NL
 - Actieplan 'Toegankelijkheid voor de bouw 2018'
 - *Vergroting bewustzijn over toegankelijk bouwen en verbouwen*
 - *Aandacht in het ontwerp en bouwproces voor toegankelijkheid*
 - *Eenduidige en breed gedragen normen en richtlijnen en het ontsluiten daarvan*
 - *Meer aandacht voor toegankelijkheid in opleidingen*
 - *Voldoende aanbod van geschikte woningen en woonvormen*

Wet- en regelgeving

- **BbI** (Besluit bouwwerken leefomgeving): verplichte eisen (breedte deuren, drempelhoogte, toegankelijke route, rolstoeltoegankelijk toilet in publieke gebouwen).
- **NEN 9120**: vrijwillige norm, geeft praktische aanbevelingen (contrasterende markeringen, inrichting werkplekken, hellingbanen, etc.).

Bbl

Voorschriften voor:

- Veiligheid
- Gezondheid
- **Bruikbaarheid & toegankelijkheid**
- Energiezuinigheid
- Duurzaamheid

[Infoblad toegankelijk bouwen | Publicatie | Rijksoverheid.nl](#)

Toegankelijk (ver)bouwen; welke regels zijn er?

Iedereen in onze samenleving moet kunnen meedoen. Gebouwen moeten door iedereen gebruikt kunnen worden. Om een samenleving zonder drempels mogelijk te maken, zijn in de bouwregelgeving (Besluit bouwwerken leefomgeving) eisen opgenomen waaraan nieuwe gebouwen moeten voldoen. In deze visual vatten we deze eisen voor integrale toegankelijkheid samen.

Welke toegankelijkheidseisen zijn van toepassing op mijn gebouw?

Stap 1

Wat voor gebouw heb ik? Bestaande bouw, verbouw of nieuwbouw?

Voor bestaande gebouwen gelden geen toegankelijkheidseisen.

Je kunt wel vrijwillig de toegankelijkheid van het gebouw verbeteren. Je kunt hiervoor de eisen uit de bouwregelgeving gebruiken en/of de **NEN-norm*** voor Toegankelijkheid van Gebouwen. Zie hiervoor www.nen.nl/toegankelijkheidvangebouwen.

Bij verbouw geldt dat de toegankelijkheid van het gebouw niet mag verslechteren.

Ook kun je tijdens de verbouwing méér doen dan vereist. Je kunt de toegankelijkheid verbeteren met behulp van de **NEN-norm*** voor Toegankelijkheid van Gebouwen. Zie hiervoor www.nen.nl/toegankelijkheidvangebouwen.

Voor nieuwbouw gelden toegankelijkheidseisen.

Welke eisen van toepassing zijn, hangt af van het type gebouw, de omvang en het aantal gebruikers van het gebouw. Zie hiervoor stap 2 en verder. Bovenop de wettelijke toegankelijkheidseisen, kun je aanvullende maatregelen uit de **NEN-norm*** toepassen.

Stap 2

Welke functie heeft het gebouw?

Is het bijvoorbeeld een kantoor, (zorg)woning, school of winkel?

Bekijk op pagina 2 van deze visual welke toegankelijkheidseisen voor jouw gebruiksfunctie gelden.

Stap 3

Is een toegankelijkheidssector vereist?

Afhankelijk van de omvang van het gebouw en het aantal gebruikers, is er mogelijk een toegankelijkheidssector vereist.

Een toegankelijkheidssector is een gedeelte van een gebouw waarbinnen personen met een functiebeperking zich zelfstandig kunnen verplaatsen.

Dit betekent dat er voldoende manoeuvreerruimte is voor mensen in een rolstoel en dat hoogteverschillen overbrugbaar zijn.

Bekijk op pagina 3 van deze visual welke eisen er voor jouw toegankelijkheidssector gelden.

Toegankelijkheidseisen per gebruiksfunctie

Gebouwen voor gezondheidszorg

- Toegang met rolstoel bereikbaar vanaf openbare weg

Gebouwen > 250 m²

- (ten minste) 80% van verblijfsgebied rolstoeltoegankelijk
- (ten minste) 1 integraal toegankelijke toiletruimte per 300 personen
- (ten minste) 1 integraal toegankelijke badruimte per 500 m²

Woningen

- Toegang met rolstoel bereikbaar vanaf openbare weg
- Buitenberging met rolstoel bereikbaar vanaf openbare weg
- Tuin of balkon* met rolstoel bereikbaar

Toegankelijkheidssector vereist als:

- Vloer op 12,5 m hoogte en hoger
- Gebruiksoppervlakte > 3.500 m² met vloer hoger dan 1,5 m
- Woonfunctie voor zorg > 500 m²

Publiek toegankelijke gebouwen zoals winkels, bioscoop of theater

- Toegang met rolstoel bereikbaar vanaf openbare weg

Publiek toegankelijke gebouwen > 250 m²

- Voor winkels (ten minste) 60% van verblijfsgebied rolstoeltoegankelijk
- Voor bioscopen en theaters (ten minste) 40% van verblijfsgebied rolstoeltoegankelijk
- (ten minste) 1 integraal toegankelijke toiletruimte

Hotels

- Toegang met rolstoel bereikbaar vanaf openbare weg

Hotels > 250 m²

- (ten minste) 5% van de hotelkamers rolstoeltoegankelijk
- (ten minste) 1 integraal toegankelijke toiletruimte
- (ten minste) 1 op de 20 badruimten is een integraal toegankelijke badruimte

Kantoren

- Toegang met rolstoel bereikbaar vanaf openbare weg

Kantoren > 400 m²

- (ten minste) 40% van verblijfsgebied rolstoeltoegankelijk
- (ten minste) 1 integraal toegankelijke toiletruimte per 300 personen

Scholen

- Toegang met rolstoel bereikbaar vanaf openbare weg

Scholen > 400 m²

- 100% van verblijfsgebied rolstoeltoegankelijk
- (ten minste) 1 integraal toegankelijke toiletruimte per 1050 personen

Cafés & Restaurants

- Toegang met rolstoel bereikbaar vanaf openbare weg

Cafés & Restaurants > 250 m²

- (ten minste) 80% van verblijfsruimten rolstoeltoegankelijk
- (ten minste) 1 integraal toegankelijke toiletruimte

Toegankelijk bouwen; de eisen in het kort*

Geldt er een toegankelijkheidssector voor jouw nieuwbouw?
Dan gelden de volgende eisen:

Geen drempels

- Elk hoogteverschil groter dan 20 mm moet worden overbrugd met een lift of hellingbaan.

Afmetingen hellingbaan

Een hellingbaan heeft een breedte van ten minste 1,1 m, een hoogte van niet meer dan 1 m en een helling van ten hoogste:

- 1:6 als het hoogteverschil niet groter is dan 0,05 m;
- 1:10 als het hoogteverschil groter is dan 0,05 m, maar niet groter dan 0,10 m;
- 1:12 als het hoogteverschil groter is dan 0,10 m, maar niet groter dan 0,25 m;
- 1:16 als het hoogteverschil groter is dan 0,25 m, maar niet groter dan 0,5 m;
- 1:20 als het hoogteverschil groter is dan 0,5 m.

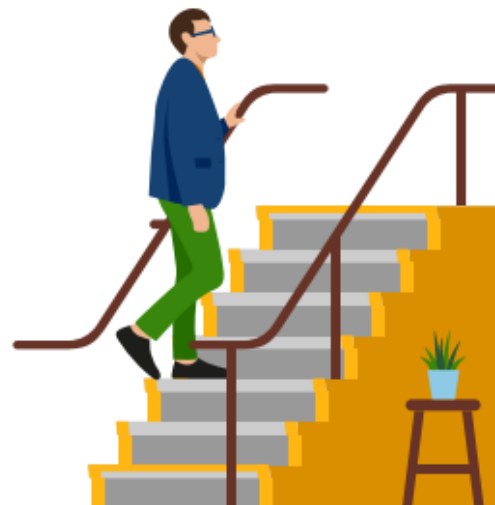
Eisen voor minimale vloeroppervlakte van specifieke ruimten

- Een toegankelijkheidssector van een woonfunctie voor zorg heeft ten minste een verblijfsruimte met een vloeroppervlakte van ten minste 14 m² bij een breedte van ten minste 3,2 m.
- Een integraal toegankelijke toiletruimte heeft een vloeroppervlakte van ten minste 1,65 m x 2,2 m.
- Een integraal toegankelijke badruimte heeft een vloeroppervlakte van ten minste 1,6 m x 1,8 m.
- Een integraal toegankelijke badruimte die is samengevoegd met een toiletruimte heeft een vloeroppervlakte van ten minste 2,2 m x 2,2 m.
- Tip: Maak voor de inrichting van deze ruimten gebruik van de **NEN-norm 9120** voor toegankelijkheid van gebouwen.

Eisen aan trappen in publiek toegankelijke gebouwen

- De bovenste en onderste trederand moet over de volle breedte zijn voorzien van een markering van ten minste 50 mm. De markering moet een hoog contrasterende kleur hebben. De overige treden moeten aan beide zijanten zijn voorzien van markeringen van ten minste 50 mm, ook in een hoog contrasterende kleur.
- Een trap moet aan beide zijanten een leuning hebben. Aan het begin en aan het einde van de trap loopt de leuning ten minste 30 cm horizontaal door.

Gebruik van de lift bij brand in woongebouwen

- De lifttoegang moet grenzen aan een ruimte die beschermd is tegen brand en rook (het 'voorportaal').
- Deze ruimte moet een vloeroppervlakte hebben van ten minste 1,5 x 1,5 m.
- De uitgang van een woning mag niet rechtstreeks uitkomen op het voorportaal.
- De elektrische voorziening van de lift moet brandwerend gescheiden zijn van andere ruimten.

Wijziging in de bouwregelgeving:

- Drempels van max 2 cm bij:
 - Hoofdtoegang van de woning (per 1-7-2025)
 - Toegang tot buitenberging (per 1-7-2025)
 - Toegang tot buitenruimten (per 1-1-2026) !

- (Waarschijnlijk) vanaf 01-07-2026: twee nieuwe vormen van woonfunctie in de regelgeving toegevoegd worden:
 - Nultreden woning
 - Zorggeschikte woning

Procedure van wijzigingen in Bbl

- **Beleidsvoorbereiding**
 - Analyse problematiek (B&E) d.m.v. **beleidskompas**
 - Nader onderzoek oplossingsrichtingen (extern)
 - Voorstel tot aanpassing regels
 - Conceptvoorstel afstemmen met belangrijkste stakeholders
- **Formele traject**
 - **IOB-JTC-OPB**
 - Lastenonderzoek (regeldruktoets)
 - Artikel 2 – Wet Financiële Verhoudingen
 - MKB-toets
 - Adviescollege toetsing regeldruk (ATR)
 - **Internetconsultatie** -> www.internetconsultatie.nl
 - **Voorhang TK-EK**
 - **Raad van State**
 - **Publicatie en inwerkingtreding**

Juridisch Technische Commissie en Overlegplatform Bouwregelgeving

NEN 9120

Te downloaden via:

www.nen.nl/toegankelijkkegebouwen

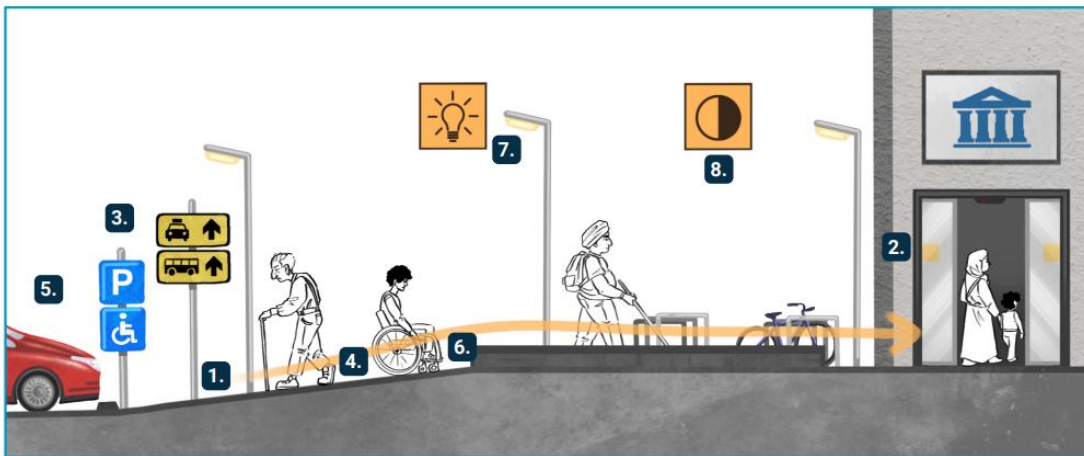
[LeeswijzerNEN9120.pdf](#)

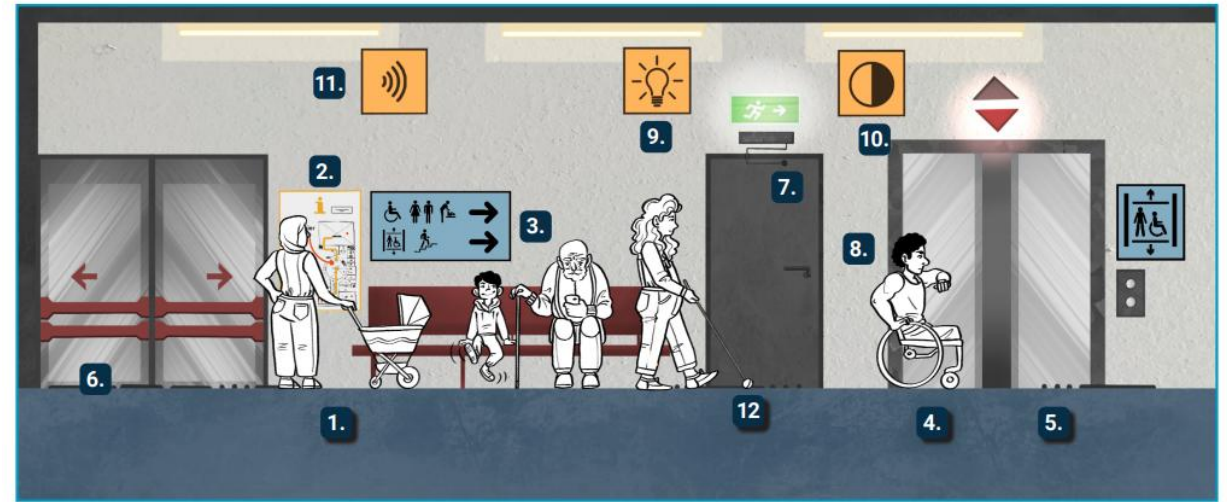

- Doel: eenduidigheid in de bouwsector
- Gebaseerd op Europese norm NEN-EN 17210:2021
- Aanvullend op de Toegankelijkheidseisen van Bbl

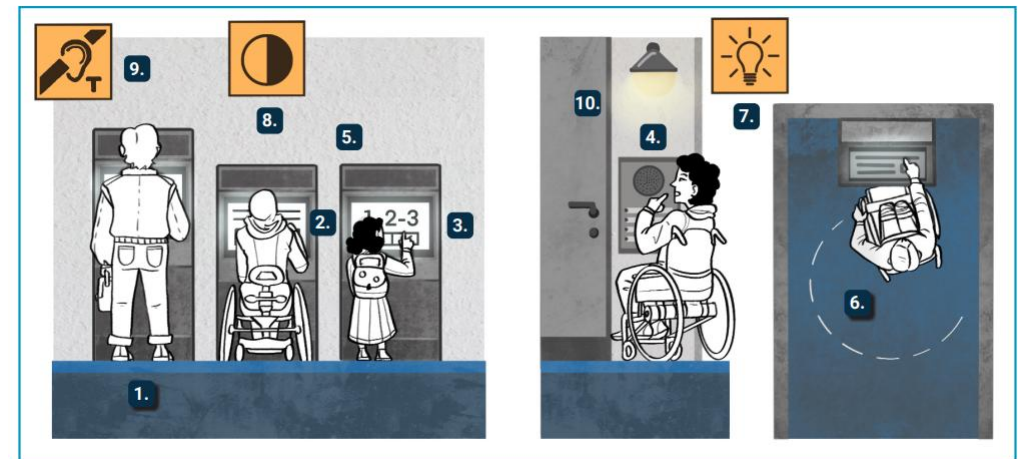
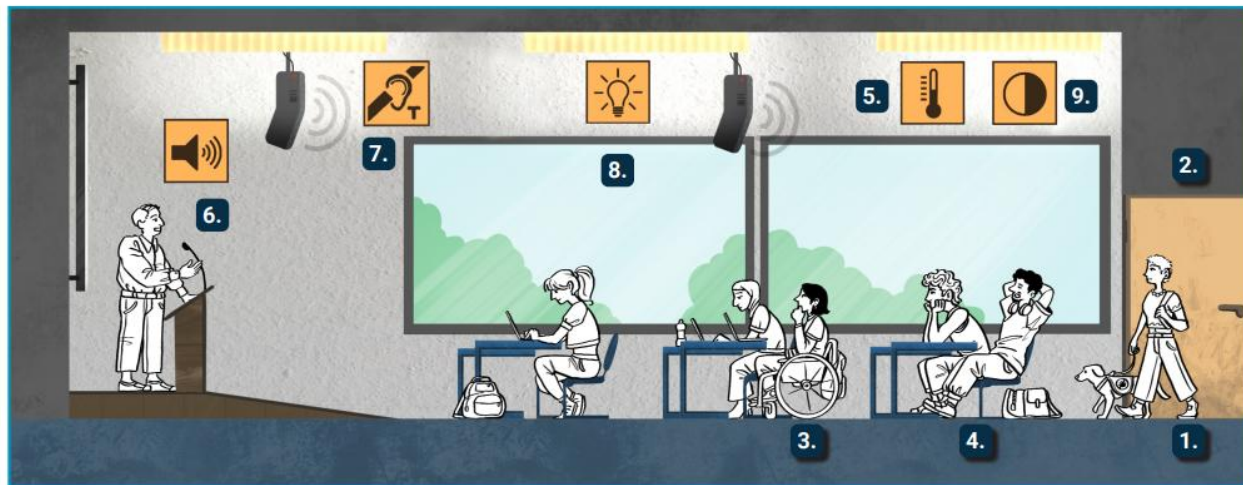
Naar een gebouw (route en ingang)

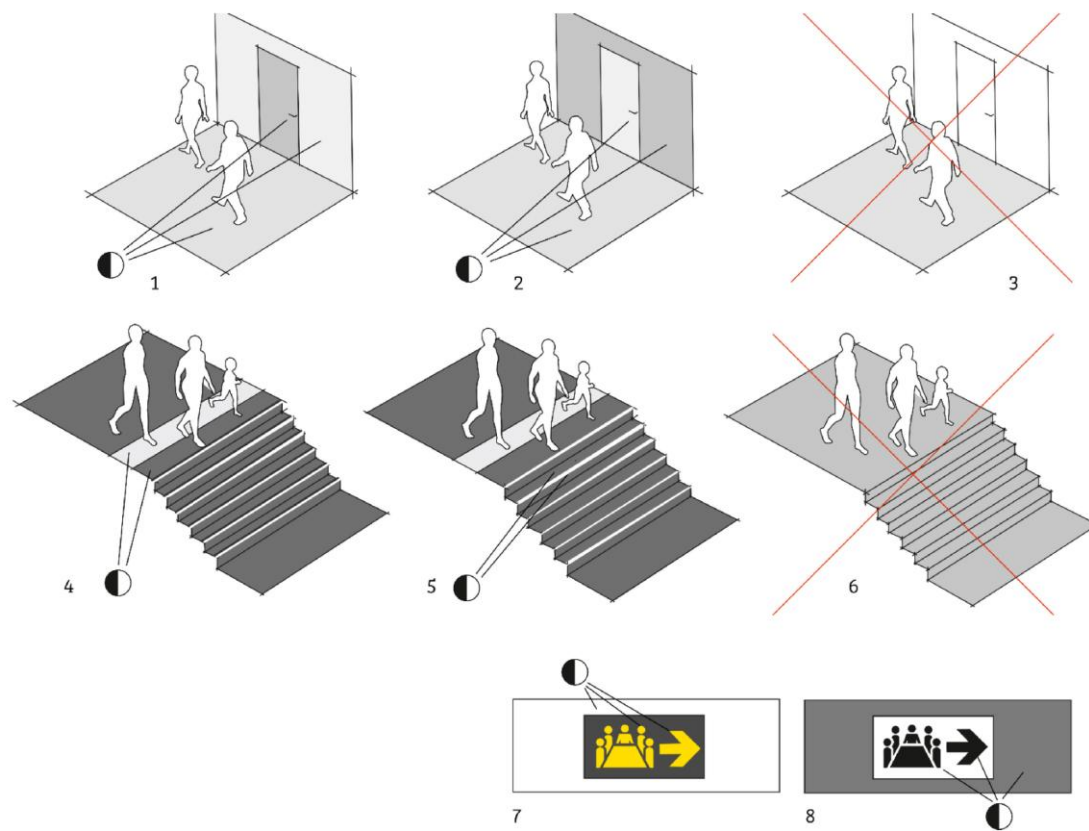

Ruimten in het gebouw gebruiken

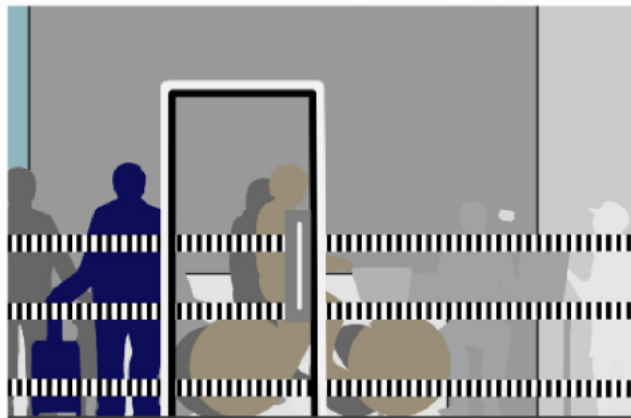

Maatregelen voor visuele beperking

NEN 9120:2025

Maatregelen voor visuele beperking

a) Zelfcontrasterende strepen met volledige dekking op een verlopende achtergrond

b) Zelfcontrasterende strepen met volledige dekking op een achtergrond met laag contrast

Figuur 3 — Voorbeelden van visueel contrasterende markeringen op verschillende achtergronden, bij daglicht

Rijksoverheid

Nationale Omgevingsvisie

Duurzaam perspectief voor onze leefomgeving

Hoofdstuk 3.2

Waarborgen van een goede
Toegankelijkheid van de
leefomgeving

Nationale Omgevingsvisie

Duurzaam perspectief voor onze leefomgeving

Hoofdstuk 3.2

Waarborgen van een goede Toegankelijkheid van de leefomgeving

Artikel 5.162. (toegankelijkheid openbare buitenruimte)

[Wijziging(en) zonder datum inwerkingtreding aanwezig. Zie het [wijzigingenoverzicht](#)]

Bkl

Voor zover een omgevingsplan voorziet in nieuwe ontwikkelingen met gevolgen voor de inrichting van de openbare buitenruimte, wordt in het omgevingsplan rekening gehouden met het belang van het bevorderen van de toegankelijkheid van die openbare buitenruimte voor personen met een functiebeperking.

Toepassing van AI...

The screenshot displays the Struck AI web application interface. At the top, there is a navigation bar with the 'struck' logo, a menu icon, an 'Upgrade' button, and language options for 'Nederlands' and 'Intergarant'. Below the navigation bar, a sidebar on the left contains a 'Terug naar startpagina' link, a 'Project: Geen categorie' section, and a 'Conversaties' list with items like 'Toegankelijke entree s...', 'Ontwerp gebouw voor pers...', 'NEN 9120: Wat weet je ervan?', 'Doorvalveiligglas toepassen', and 'Aantal parkeerplaatsen bij ...'. A 'Plan: Business' section shows '16/unlimited vragen' and a 'Toon meer' dropdown. The main chat area features a search bar with filters set to 'All', 'All', and 'NEN 9120:2025 nl'. A chat bubble contains the question: 'hoe maak ik een toegankelijk entree voor een schoolgebouw volgens NEN 9120?'. Below this, a response from the AI assistant, marked with a red 'S' icon, explains the requirements for an accessible entrance according to NEN 9120, mentioning route aspects and specific requirements. The response is titled 'Route naar de Toegang' and includes a 'Delen' button. At the bottom, there is a search bar with the placeholder text 'Beschrijf gedetailleerd wat u zoekt...' and a 'Feedback' button.

struck /

Upgrade ▼ Nederlands nterGa Intergarant ⌵

← Terug naar startpagina

Project: Geen categorie ↩

Conversaties

+ Nieuwe conversatie

- Toegankelijke entree s...
- Ontwerp gebouw voor pers...
- NEN 9120: Wat weet je ervan?
- Doorvalveiligglas toepassen
- Aantal parkeerplaatsen bij ...

Plan: Business

16/unlimited vragen ∞

Toon meer ▼

Nodig je collega's uit om samen te werken en je workflow te stroomlijnen.

[Invite](#) [Wat is er nieuw?](#)

All ⌵ All ⌵ NEN 9120:2025 nl ⌵

hoe maak ik een toegankelijk entree voor een schoolgebouw volgens NEN 9120?

S

Om een toegankelijke entree voor een schoolgebouw te realiseren volgens NEN 9120, moeten verschillende aspecten van de route naar de ingang en de ingang zelf aan specifieke eisen voldoen. Hieronder volgt een gedetailleerd overzicht van de vereisten.

Route naar de Toegang

De route vanaf de openbare weg of een gehandicaptenparkeerplaats naar de ingang van het schoolgebouw moet toegankelijk zijn.

[Delen](#)

- Vindbaarheid en Signalering:

Beschrijf gedetailleerd wat u zoekt...

[Feedback](#)

Ontdek hoe we de manier waarop compliance in de AEC-sector werkt revolutioneren op STRUCK [?].

Ministerie van Volkshuisvesting en
Ruimtelijke Ordening

**Dank voor jullie
aandacht**